

ŐRKALEIDOSZKÓP

Újabb amerikai műholdak indítása

1988. április 25. -én a vandenbergi bázisról az amerikai légihaderő Scout-211C rakétával indított egy *SOOS-3 navigációs* és egy *Oscar* típusú kis NASA műholdat, mintegy 965 km magas körpályára.

1988. április 30. -án az amerikai légihaderők Atlas-E (no63) hordozórakétával a vandenbergi bázisról pályára állították a *NOAA-8 (H) meteorológiai* műholdat.

1988. június 15. -én a Scout-213C hordozórakéta a *Nova-2 tengerészeti navigációs* műholdat vitte pályára szintén Vandenbergből. Az atomtengeralattjárók navigációjánál alkalmazzák. (AWST, 1988. ápr. 30; máj. 23; júni. 22.)

*

Egy *SDI kísérletet*, melyet Delta-182 rakétával hajtanak végre, a műhold átalakítása miatt 1988. augusztusáról 1989. januárjára halasztottak el. Több műhold szerelése zajlik az amerikai bázisokon. A júliusra tervezett *első Titan-III hordozórakéta* augusztusban, vagy szeptemberben indulna egy *DMSP időjárás-jelző* holddal a légierők részére a vandenbergi bázisról. Ugyanonnán augusztusban startol egy Scout rakétával egy Transit és egy Oscar-2 műhold a flotta részére.

Cape Canaveralon ugyanakkor szintén folynak katonai kísérletek előkészületei. Szerelés alatt van egy Delta-2 hordozórakéta a *NAVSTAR* és az *első Titan-4 hordozórakéta* egy titkos légierő-műhold indítására.

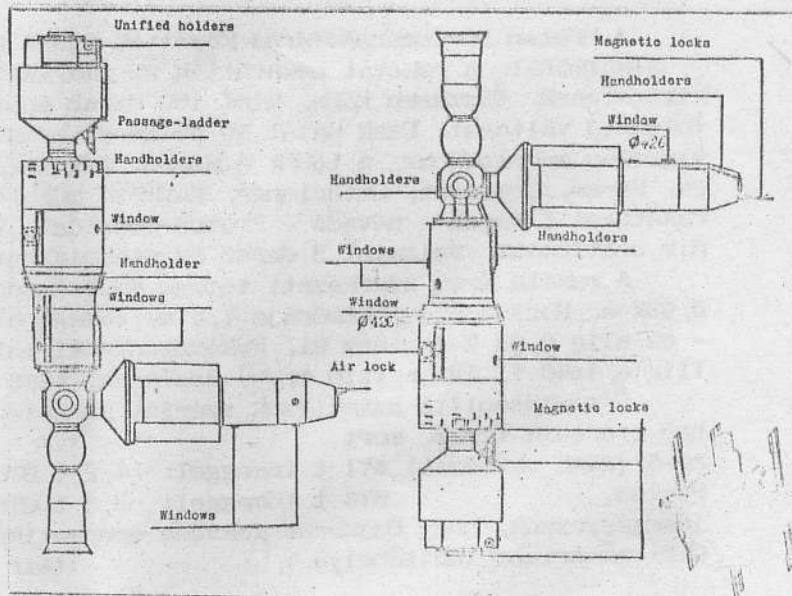
A *Titan-4 LEO* kapacitása 17690 kg névlegesen, de nem közlik, hogy hány fokos hajlásszögű pályán. Mindkét indításra 1988. októberében kerül sor. Szerelés alatt áll egy *Titan-3AD* rakéta távközlési műholdak indítására, és folynak az előkészületek a második űrrepülőgépes útra, amikor is titkos lehallgató műhold fog pályára kerülni. (AWST, 1988. július 4.)

*

A *szovjet MIR űrállomás* teljes kiépítését 1990-ről 1991 tették át, jelentette be ez év márciusában Párizsban A. Dunajev egy előadásában. Mint elmondta, a MIR ekkor érheti el a 120 t-s tömeget. A Kvantot követő második modul 1988 végén, 1989 elején indulhat, ennek felerősítést mutatja az ábra.

Ez egy 21 tonnás egység, amelyet még egy "Technológia", egy "Priroda" és egy "Medilab" követ. Ezek össztömege a MIR-rel és a Kvanttal 106 tonna, s a rendszert egy-egy Progressz és Szojuz TM űrhajó egészíti ki, - így jön ki a 120 tonna.

1992-ben indíthatnák az új MIR-2 első blokkját, mely 100 t is lehetne, s az Enyergija vinné fel. (Air et Cosmos, 88. 3. 5.)

GREAT EQUATO

1

13 ; Observer: H. A. M.

No.	Pos. Ang.	Time.	Micro.
1	64	0.2	

Dec. 6

9	35.2	16	16
10	74.2		12

4.7	34.70	16	2.9
	118.51		

16 22

A legfényesebb IRAS galaxist fedezték fel a közelmúltban. Az objektum, mely az IRAS 09104 + 4109 elnevezést kapta, mintegy 6-24 trillió Nap fényének megfelelő sugárzást bocsát ki. Ennek az energiának mintegy 99%-át az infravörös tartományban sugározza. Az objektum vöröseltolódásának 0,442 adódott. Erre a fantasztikus objektumra IRAS felvételek vizsgálata során a Massachusetts Egyetem szakemberei bukkantak. (Sky and Telescope, 1988. július)

*

Az IRAS utódja az ESA infravörös-csillagászati mesterséges holdja, az ISO lesz. 1988. márciusában megkezdtek az eddig csak rajzasztalon létező berendezés építését a francia Aerospatiale irányításával. Az indításra várhatóan 1993-ban kerül sor, amikor is a 60 cm-es teleszkóppal szerelt műhold onnan folytatja a méréseket ahol azt néhány éve az IRAS abbahagyta. A műhold a 2,5-200 mikron közötti tartományban lesz érzékeny, hűtését -- elődjéhez hasonlóan -- folyékony héliummal fogják megoldani. Várható élettartama másfél év lesz. (Sky and Telescope, 1988. július)

*

A Voyager-2 által felfedezett Uránusz holdak hivatalos elnevezést kaptak. Mint emlékeztetés az űrszonda 1986. elejéig tíz apró holdat fedezett fel az őriásbolygó körül. A holdak nevét Shakespeare és Alexander Pope műveinek szereplőitől kölcsönözték. Alul sorrendben a holdak hivatalos neve, új nevük, a bolygótól mért távolságuk és átmérőjük (mindkettő km-ben).

			+	
1985 U1	Puck	86000	170 -10	
1986 U1	Portia	66085	Kb. 80	
1986 U2	Juliet	64352	Kb. 80	
1986 U3	Cressida	61777	Kb. 60	
1986 U4	Rosalind	69942	Kb. 60	
1986 U5	Belinda	75258	Kb. 60	
1986 U6	Desdemona	62676	Kb. 60	
1986 U7	Cordelia	49771	Kb. 50	
1986 U8	Ophelia	53796	Kb. 50	(Sky and Telescope,
1986 U9	Bianca	59173	Kb. 50	1988. augusztus)

*

A Giotto újraélesztése a célja az ESA néhány szakemberének, akik a kísérlethez mintegy 7 millió \$-t kapnak. Mint emlékeztetés az űrszondával 1986. márciusában a Halley-megközelítés során megszakadt az összeköttetés. A tervek szerint 1990 elején a NASA DSN hálózatának segítségével megpróbálnak összeköttetésbe lépni a Giotto gyengén irányított antennájával. Az ezt követő hetekben az ESA mérnökei ellenőrzik a szonda helyzetét és működését. Ha a vizsgálat pozitív eredménnyel zárul, akkor a Giotto-t egy olyan pályára vezérlik, melyen a Földtől mindössze 22000 km-re fog elhaladni 1990. július 2.-án, majd vagy a Hartley 2 üstökösrel találkozik 1991-ben, vagy a Grig-Skjellerup üstökösrel 1992-ben. (Sky and Telescope, 1988. augusztus)

*

A CRAF program további késedelmet szenved amiatt, hogy a NASA 1989-es költségvetése nem tartalmazza az űrszonda tervezésének indításához szükséges összeget. Az üstökös-randevűt és aszteroida melletti elrepülést végrehajtó vállalkozás (CRAF=Comet Rendezvous Asteroid Flyby) eredeti célja a Tempel 2 üstökös több hónapos vizsgálata és a Hestia kisbolygó melletti elrepülés lett volna. Ez a repülés 1993-as indítást tett volna szükségessé. A késedelem miatt most a JPL-ben olyan pályákat tanulmányoznak, melyre a szonda 1994-ben állna rá, és az ezredfordulóra vagy a Wild 2, vagy a Koppf üstökösre érné el. Mivel a két lehetséges változat közt még nincs döntés, a két üstökös egyaránt fogják vizsgálni az 1990-es perihéliumban. (Planetary Report, Vol:VIII, No:4.)

*

A CIKLON hordozórakétáról

Közzétett hivatalos adatok a következők:
Hossza 39,27 m, átmérője 3 m. A három fokozat mindegyike UDMH/N₂O₄ hajtóanyagú. Az 1. fokozat hat, a 2. fokozat négy hajtóművel van ellátva. Mindegyik négy darab kis kormányrakétával van kiegészítve, a 3. fokozat valószínűleg egykamrás hajtómű.

A starttömeg kb. 200 tonna. A LEO pályára szállítható tömeg 4 tonna. Az amerikai nyilvántartásban ez SL-11 rakéta, amely az SS-9 ICBM felhasználását jelenti. (Flugrevue, 1988/4. sz.)

*

Az ISRO második ASLV rakétája is megsemmisült. Ez év július 13.-án az indiai Sriharikotából indították a 2. számú, négyfokozatú, új típusú hordozórakétát, mely ismét egy SROSS műholdat szállított volna körpályára. Pár perccel a start után minden kapcsolat megszakadt a rakétával, amely a Bengáli-öböl vizébe zuhant. Mint emlékeztetés az első ASLV 1987. március 24.-én Radzsiv Gandhi elnök jelenlétében semmisült meg /lásd ŰK. 1987. május/. (JdW, 1988. 07. 22.)

*

Az Arianespace július 22.-én Kourouból az Ariane-3 (V-24) rakétával sikeresen pályára állította az INSAT-1C indiai távközlési/meteorológiai és a francia ECS-5 távközlési holdakat, összesen 2390 kg tömeggel. A program során ebben az évben még 4 indítást terveznek, ha minden rendben lesz. A tervek:

Szept. 8.:	Ariane-3 (V-25)	Gstar-3 és SBS-5 távközlési holdak
Okt. 7.:	Ariane-2 (V-26)	TDF-1 francia DBS hold
Nov. 4.:	Ariane-4 (V-27)	Astra-1 luxemburgi DBS hold és METEOSAT MOP-1
Dec. 6.:	Ariane-2 (V-28)	Intelsat-5/F-15 távközlési műhold.

(Air et Cosmos, 1988. július 19.)

*

Októberben lesz...

30 éve: 1958. október 1.-én alakították meg a NASA-t. A szervezet hat nappal később már meg is hirdette a Mercury programot.

20 éve: 1968. október 11.-én startolt az Apollo-7 űrhajó fedélzetén három amerikai űrhajóssal. Schirra, Eisele és Cunningham feladata az első pilótás Apollo kísérlet végrehajtása, az űrhajó Föld körüli pályán történt bérépülése volt.

1968. október 26.-án egy másik bérépülésre is sor került. Ekkor állt pályára a Szojuz-3 űrhajó Beregovoj űrhajóssal. Feladata volt a Szojuz típus újboli bérépülése és az egy napja pályán lévő, személyzet nélküli Szojuz-2 többszöri megközelítése.

5 éve: 1983. október 10.-én illetve 14.-én állt Vénusz körüli pályára a Venera-15 és -16 szovjet radar-térképező űrszonda.
1983. október 24.-én a NASA az addig Space Telescope nevű tervezett űrtávcsövet Edwin P. Hubble Space Telescope-ra keresztelte át.

1983. októberében Budapesten rendezték az IAF kongresszust.

